

САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫН БОДЛОГЫН БАРИМТ БИЧИГ

ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ, ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН
ЗОХИЦУУЛАХ
ХОРОО

САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ
ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫН БОДЛОГЫН
БАРИМТ БИЧИГ

01

ӨНӨӨГИЙН
БАЙДАЛ

ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫН ТОГТОЛЦООНЫ ТҮҮХЭН ҮЕЧЛЭЛ

2006.01.25

Нэгдсэн хяналт
шалгалтын тогтолцоог
эхлүүлсэн

Банкнаас бусад санхүүгийн салбарын нэгдсэн хяналт шалгалтын тогтолцоог бүрдүүлэх ажил эхэлсэн.

2007.07-2015.02

Салбарт чиглэсэн
хяналт шалгалтыг
хэрэгжүүлсэн.

Зохицуулалтын салбарын дагнасан хяналт шалгалтын тогтолцоог бүрдүүлсэн. Зохицуулалтын бодлого, хяналт шалгалтыг нэг чиглэлд төвлөрүүлсэн.

2015.02

Нэгдсэн хяналт
шалгалтын
тогтолцоонд шилжсэн

Санхүүгийн нэгдлүүд бий болсон. Банкнаас бусад санхүүгийн салбарын нэгдсэн хяналт шалгалтын тогтолцоог бүрдүүлэх шаардлага тулгарсан.

2017.08

Эрсдэлд суурилсан
хяналт шалгалтын
нэгдсэн тогтолцоонд
шилжсэн.

Санхүүгийн нэгдлүүд бий болсон. Санхүүгийн салбар хоорондын уялдаа гүнзгийрсэн. ФАТФ-ын зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх шаардлага бий болсон.

Хороо эрсдэлд суурилсан хяналт шалгалтын аргачлалд шилжээд байсан нь ФАТФ-ын стратегийн дутагдалтай орнуудын жагсаалтаас гарахад **ӨНДӨР АЧ ХОЛБОГДОЛТОЙ** байв.

Улс орнууд эрсдэлд суурилсан аргачлалын хүрээнд ФАТФ-ын дараах шаардлагуудыг хангасан байна. Үүнд:

Эрсдэлийн үнэлгээ:

- 1.1 Үндэсний эрсдэлийн үнэлгээг хийсэн байх;
- 1.2 Улс орнууд эрсдэлийг үнэлэх эрх бүхий байгууллагыг томилох эсхүл механизмыг бүрдүүлэх шаардлагатай
- 1.3 Эрсдэлийн үнэлгээг тогтмол шинэчлэх
- 1.4 Эрсдэлийн үнэлгээний үр дүнгийн талаар мэдээлэл өгөх механизмтай байх

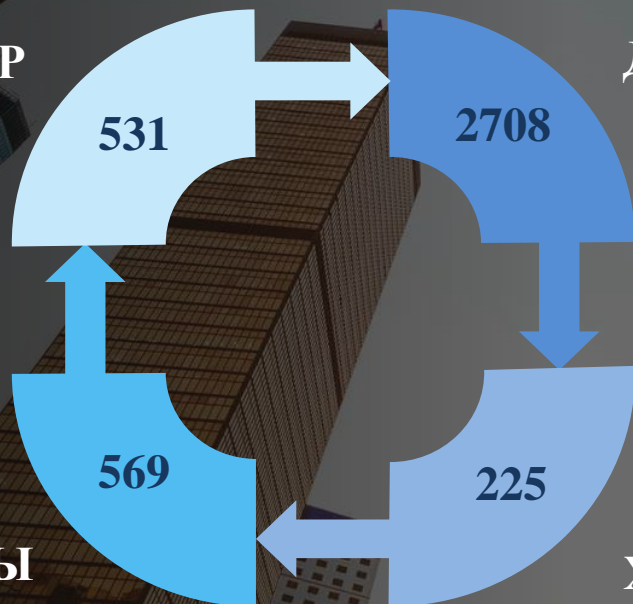
Эрсдэлийг бууруулах:

- 1.5 **УЛС ОРНУУД НӨӨЦИЙГ ҮР АШИГТАЙГААР ХУВААРИЛАХ ҮҮДНЭЭС ЭРСДЭЛД СУУРИЛСАН АРГАЧЛАЛЫГ АШИГЛАХ ЁСТОЙ.**

ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ХҮРЭЭ, ЗОХИЦУУЛАЛТТАЙ ЭТГЭЭДИЙН ТОО

2021 ОНЫ 3 ДУГААР
УЛИРЛЫН БАЙДЛААР:

ББСБ-ЫН САЛБАР

ДААТГАЛЫН
ЗАХ ЗЭЭЛ

ҮЛ ХӨДЛӨХ ЭД
ХӨРӨНГӨ
ЗУУЧЛАГЧДЫН
САЛБАР
227

ҮМҮЧЭТХАЭ-ИЙН
САЛБАР
464

ҮНЭТ ЦААСНЫ
ЗАХ ЗЭЭЛ

ХЗХ-НЫ САЛБАР

4,724 ЗОХИЦУУЛАЛТЫН
БАЙГУУЛЛАГА

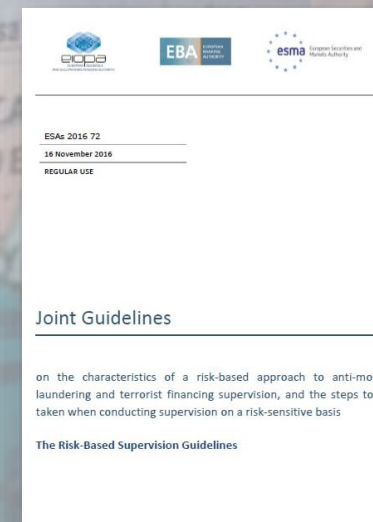
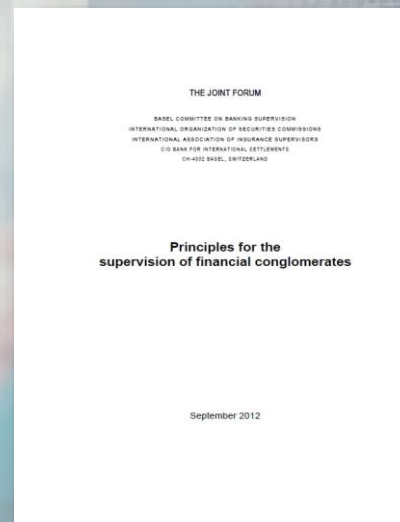
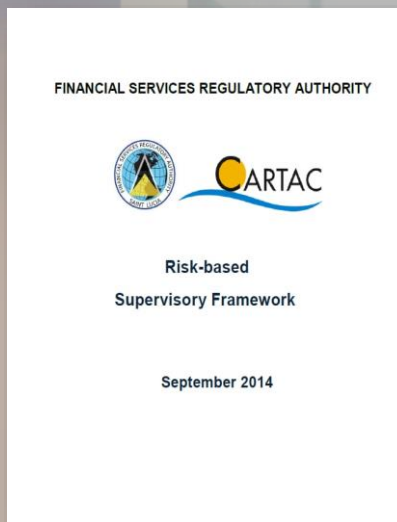
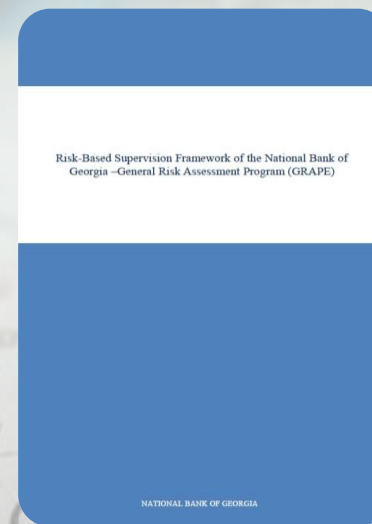
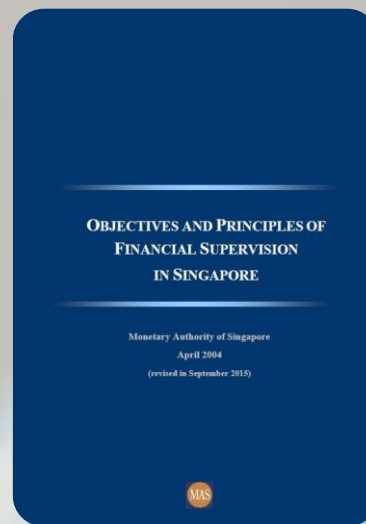
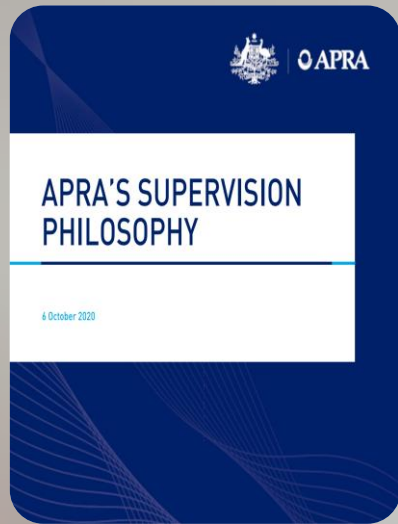
ЗОХИЦУУЛАЛТТАЙ
ЭТГЭЭДИЙН ТОО ЖИЛ БҮР
ӨСӨН НЭМЭГДЭЖ БАЙНА...

A nighttime photograph of a city skyline with numerous skyscrapers illuminated, reflected in a body of water. The scene is viewed from a slightly elevated position, possibly a bridge or walkway, with a railing visible in the foreground. The sky is dark with some light clouds.

02

ОЛОН УЛСЫН
СУДАЛГАА

ОЛОН УЛСЫН БАРИМТ БИЧГҮҮД

СОНГОН АВСАН ШАЛТГААН

Эрсдэлд суурилсан хяналт шалгалтын үр дүнтэй тогтолцоотой

Жишиг болохуйц хэмжээнд хөгжүүлсэн хяналт шалгалтын бодлогын баримт бичигтэй

Тухайн улс орон бүрийн Хороотой ижил чиг үүрэг бүхий зохицуулагч байгууллагууд

Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тогтолцоо өндөр түвшинд хөгжсөн

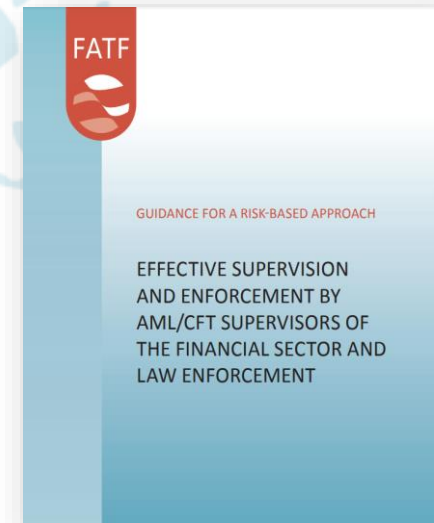
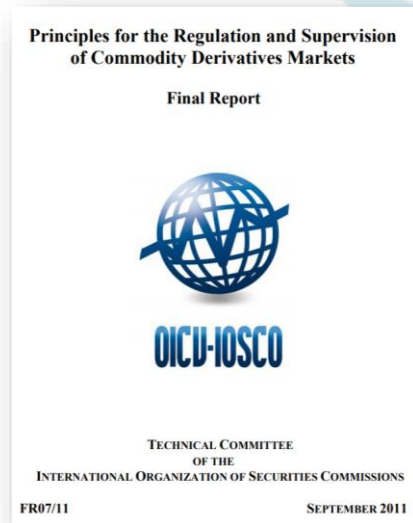
Тус тусын хяналт шалгалтын онцлог, давуу тал бүхий

ОЛОН УЛСЫН ТУРШЛАГА

Олон улсын валютын сан, Үнэт Цаасны Хороодын олон улсын байгууллага /IOSCO/, Базелийн хороо зэрэг олон улсын гишүүнчлэл бүхий байгууллагын стандарт, шаардлага, ФАТФ-ын аргачлалыг судалж энэхүү бодлогын баримт бичигт тусгасан.

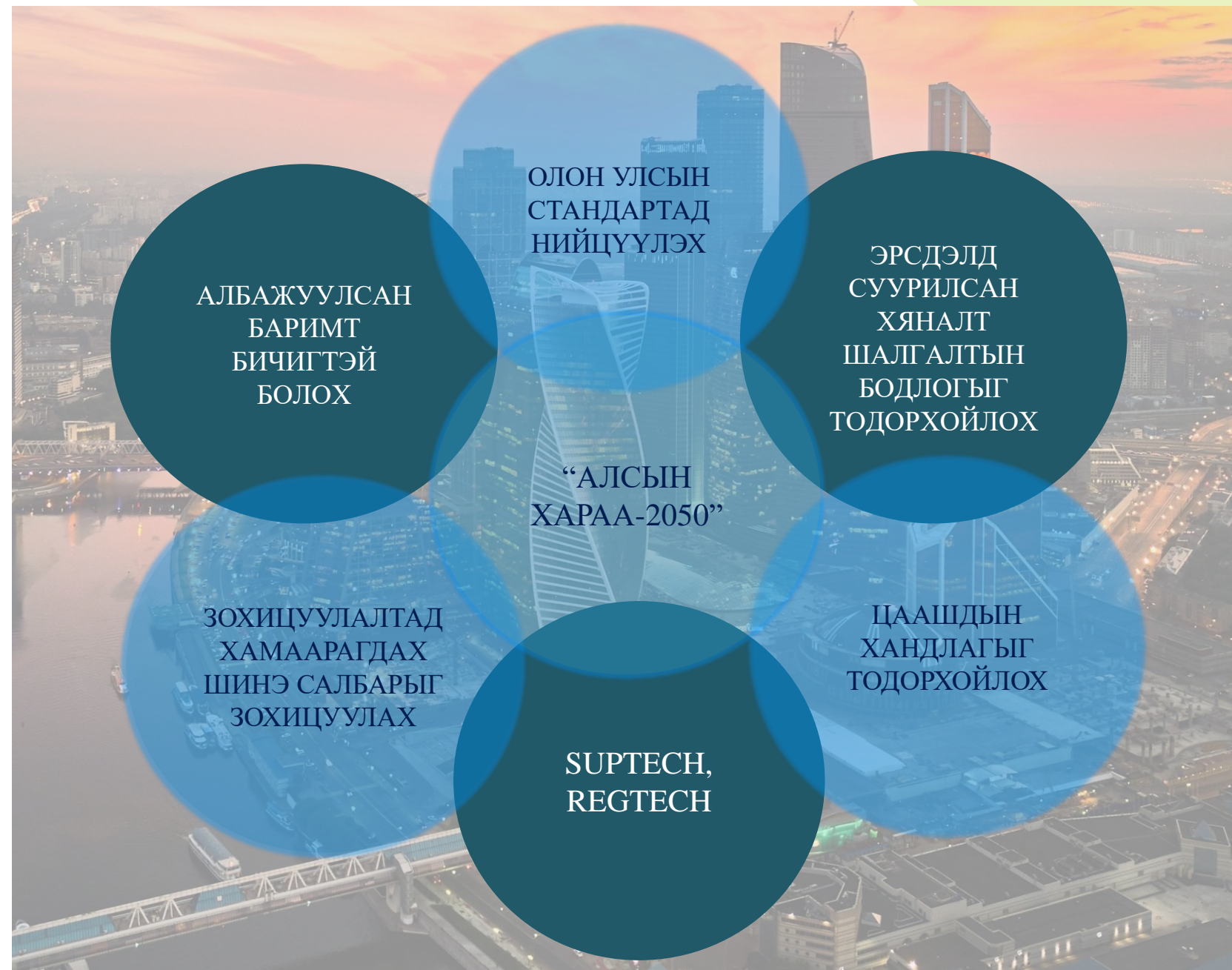

03

ҮНДЭСЛЭЛ,
ШААРДЛАГА,
АЧ ХОЛБОГДОЛ

БОДЛОГЫН БАРИМТ БИЧИГ ГАРГАХ ҮНДЭСЛЭЛ, ШААРДЛАГА

БОДЛОГЫН БАРИМТ БИЧГИЙН ЕРӨНХИЙ БҮТЭЦ

БҮЛЭГ 1

Санхүүгийн зохицуулах хорооны өнөөгийн
хяналт шалгалтын тогтолцоо

5 бүлэг

- Хяналт шалгалтын өнөөгийн байдал
- Хяналт шалгалтын зарчмууд
- Эрсдэлийн удирдлага
- Хяналт шалгалтын үе шат
- Газар дээрх хяналт шалгалтын төрлүүд

БҮЛЭГ 2

Санхүүгийн зохицуулах хорооны хяналт
шалгалтыг боловсронгуй болгох дунд бол
он урт хугацааны төлөвлөгөө

2 бүлэг

6 зорилгын хүрээнд зорилт, хэрэгжүүлэх
үйл ажиллагааг тусгасан

- Хорооны хяналт шалгалтад хийсэн шинжилгээ, цаашдын хандлага
- Хяналт шалгалтын бодлого

ЗОРИЛГО

Хяналт шалгалтын тухай зөрүүтэй ойлголтуудыг нэгтгэх

- Хяналт шалгалт хийхэд баримтлах зарчмыг тодорхойлох
- Хяналт шалгалтын бодлого, стратеги, арга хэрэгслийг тодорхойлох
- Эрсдэлд суурилсан аргачлалыг олон улсын стандартад нийцүүлж хэрэгжүүлэх
- Эрсдэлийг урьдчилж харах, дүн шинжилгээ хийх тогтолцоог бүрдүүлэх
- Хяналт шалгалтын ил тод байдлыг хангах

САНХҮҮГИЙН
ЗОХИЦУУЛАХ
ХОРОО

**САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ
ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫН БОДЛОГЫН
БАРИМТ БИЧИГ**

2021 он

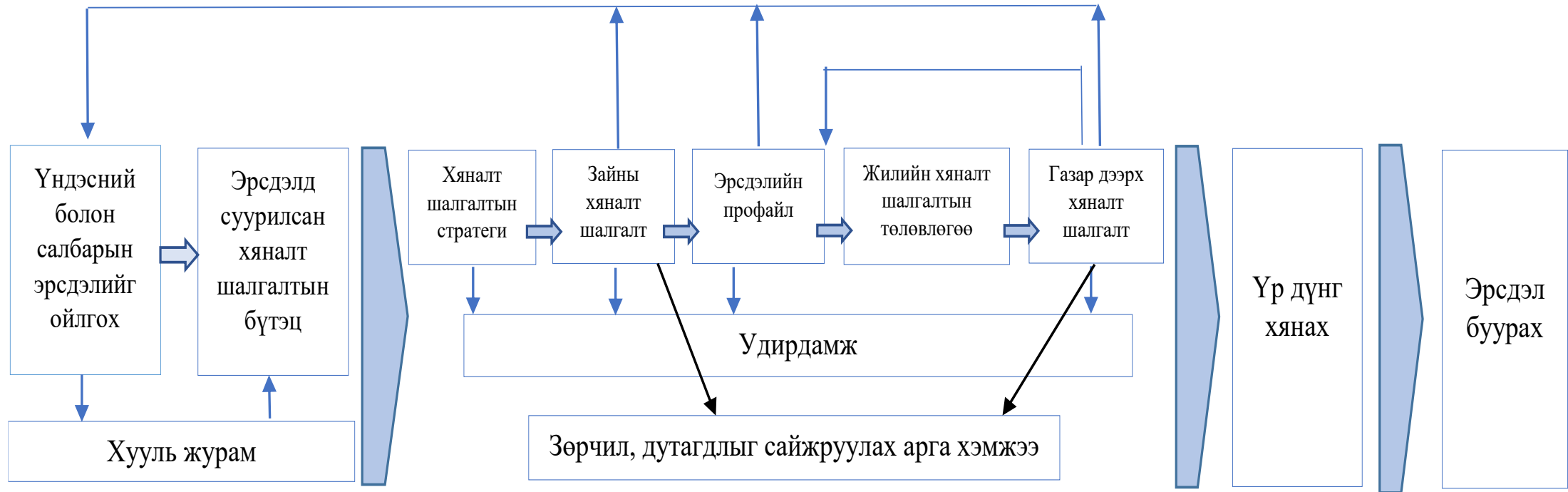
ХҮРЭХ ТҮВШИН

- Хязгаарлагдмал нөөцийг үр дүнтэй хуваарилах
- Хяналт шалгалтын ухаалаг, үр дүнтэй зохицуулалтын орчныг бий болгох
- Хяналт шалгалтын бодлогыг зөв тодорхойлох
- Шинээр орж буй зохицуулалтын салбарын хяналт шалгалтын үндсэн суурийг бий болгох
- Инновацлаг технологитой хөл нийлүүлэх

ХАМРАХ ХҮРЭЭ

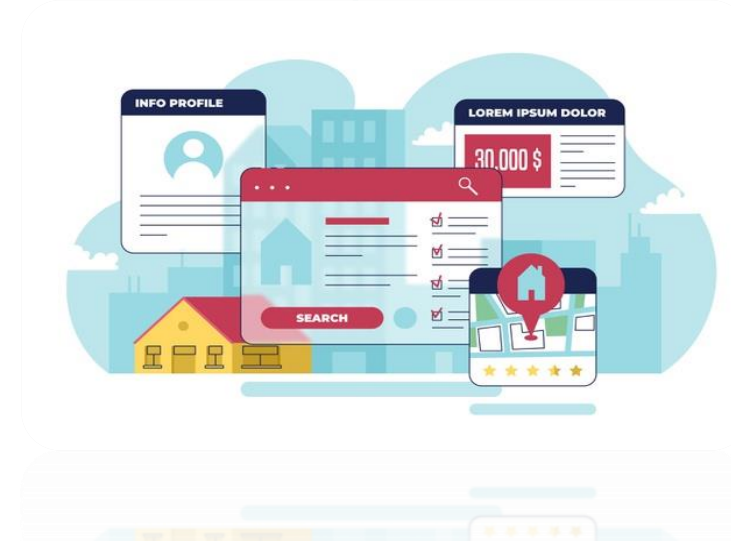
ЕРӨНХИЙ ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫН ТОГТОЛЦОО

ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫН ЗАРЧМУУД

ЗАРЧМУУД

- Эрсдэлд суурилсан хяналт шалгалтыг хэрэгжүүлэх
- Байгууллага тус бүрийн эрсдэлийг үнэлэх
- Нэгдсэн хяналт шалгалтыг хэрэгжүүлэх
- Албан хаагчдыг тасралтгүй чадавхжуулах
- Хяналт шалгалтыг тасралтгүй хэрэгжүүлэх
- Эрсдэлийг бууруулах чиглэлд ажиллах

- Хяналт шалгалтын хязгаарлагдмал нөөцийг эрсдэлийн түвшинтэй уялдуулан оновчтой тараан байршуулах
- Салбарын оролцогч, хувийн хэвшил, мэргэжлийн холбоодтой үр дүнтэй хамтран ажиллах
- Хяналт шалгалтыг хэрэгжүүлэхдээ олон улсын стандартыг баримталж ажиллах

ЭРСДЭЛИЙН УДИРДЛАГА

Эрсдэлд суурилсан аргачлал нь бусад аргачлалаас дараах зарчмуудын хүрээнд **ЯЛГАГДДАГ**. Тухайлбал:

Оноонд суурилсан (score-based) хяналтыг тогтмол хэрэгжүүлдэг байх

Хяналт байнгын, үргэлжилсэн байх

Системчилсэн, ухаалаг байх

Олон талын эх сурвалжийг ашигладаг байх

Хянан шалгагчдын хязгаарлагдмал нөөцийг зохистой ашигладаг байх

ЭРСДЭЛИЙН УДИРДЛАГА

ЭРСДЭЛИЙГ УДИРДАХ, ХЯНАХ, БУУРУУЛАХ НЬ

САЛБАРЫН ЭРСДЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ

Нөлөөлөл	Эрсдэл				
	Бага	Дунджаас доогуур	Дундаж	Дунджаас дээгүүр	Их
Их					
Дунджаас дээгүүр	+		+	+	+
Дундаж		+			
Дунджаас доогуур		+			
Бага					

ЭРСДЭЛИЙГ ТОДОРХОЙЛОХ 01

- Бизнесийн хэмжээ, үйл ажиллагааны онцлогыг тодорхойлох
- Байгууллагын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, харилцагчдын онцлогыг тодорхойлох
- Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний хүргэх сувгийг тодорхойлох

ЭРСДЭЛИЙГ ҮНЭЛЭХ 02

- Үйлчлүүлэгч эсвэл бүтээгдэхүүний төрөл бүрт эрсдэл учрах магадлалыг тооцох
- Олон улсын гүйлгээний хэмжээ, бэлэн мөнгөний эргэлт, харьцаа үзүүлэлтийн зохистой байдлыг тооцоолох

ЭРСДЭЛИЙН МАТРИЦ 03

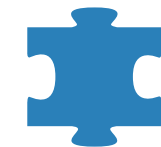
- Нөлөөлөл болон эрсдэлийн магадлалд үндэслэн матриц боловсруулах.

ЭРСДЭЛИЙН УДИРДЛАГА 04

- Үнэлгээнд үндэслэн хяналт шалгалтын аргыг тодорхойлох.
- Журам, процедурыг тодорхойлох.

ХЯНАЛТ 05

- Учирч болзошгүй эрсдэлд тогтмол хяналт тавих.
- Шинэ бүтээгдэхүүн эсвэл үйлчилгээ нэвтрүүлсэн эсэхийг хянах.

ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫН ҮЕ ШАТ, ТӨРЛҮҮД

Хяналт шалгалтын үе шат

Хяналт шалгалтын төрлүүд

ХЭРЭГЛЭГЧИЙН ЭРХ АШГИЙГ ХАМГААЛАХ

Хэрэглэгчийн эрх ашгийг хамгаалах зохицуулалт хийнэ.

Учирсан гэм хорыг арилгах, хохирлыг нөхөн төлөх асуудлыг хэрэгжүүлнэ.

Хорооноос хэрэглэгч, хөрөнгө оруулагчдын мэдээллийн нууцлал, аюулгүй байдлыг нэн тэргүүнд тавин хамгаалах чиглэлд ажиллана.

Тусгай зөвшөөрөлтэй этгээд нь хэрэглэгчийн эрх ашгийг хохироох болон хууль зөрчсөн үйл ажиллагаа явуулсан тохиолдолд Хорооноос эрх мэдлийнхээ хүрээнд холбогдох зохицуулалтыг тухай бүр хийнэ.

Монгол Улсын хэрэглэгчийн эрх ашгийг хамгаалах тухай хуульд зааснаар хэрэглэгч дараах эрхийг эдэлнэ. Үүнд:

- Чанар, аюулгүй байдлыг хангасан бараа хэрэглэх, ажил, үйлчилгээгээр хангуулах хэрэглэгчийн эрх
- Барааны доголдлыг арилгуулах, хохирлоо нөхөн төлүүлэх эрх
- Барааны талаар мэдээлэл авах хэрэглэгчийн эрх
- Шүүхээр хамгаалуулах хэрэглэгчийн эрх
- Хэрэглээний соёл эзэмших хэрэглэгчийн эрх

АЧ ХОЛБОГДОЛ

ҮНДЭС, СУУРЬ БОЛОХ

Хорооноос хяналт шалгалттай холбоотой боловсруулагдах гарын авлага, баримт бичгийн үндэс суурийг бий болгох

НИЙТЛЭГ ЖИШИГ

Хорооны албан хаагчид, зохицуулалттай этгээдүүдэд улс орнуудын нийтлэг жишигт нийцсэн хяналт шалгалтын арга хэлбэр, төрлийн талаар нарийвчилсан нэгдсэн ойлголт, тодорхойлолт бий болгох

“АМЬД” БАРИМТ БИЧИГ

Цаг үеийн нөхцөл байдалтай уялдуулан тухай бүр шинэчлэх боломжтой

ТОГТВОРТОЙ ТОГТОЛЦОО

Өнөөгийн хяналт шалгалтын тогтолцоонд дүн шинжилгээ хийж, олон улсын хэм хэмжээнд нийцүүлсэн тогтвортой тогтолцоог бий болгох

**САНХҮҮГИЙН
ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО**
FINANCIAL REGULATORY COMMISSION
OF MONGOLIA

АНХААРАЛ ХАНДУУЛСАНД БАЯРЛАЛАА

Засгийн газрын IV байр

Бага тойруу 3, Чингэлтэй дүүрэг

Улаанбаатар хот, Монгол улс